

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 48. Zettortdeenâ ztrâ Dezember 1837.

J a u n a s s i n n a s.

Schi waffaras beigâs ap Zelgawu wiffur fur pawaffari uhdens pluhdi pahr ptawahm un gannibahm bij gahjufchi nejauki nahwiga lohpu fehrga gaddijahs. Kaut no redses lohpi grubti flinmi ne rahdijahs, tomehr fchee itt ahtri no sprahge. Schi lohpu flimmiba rahdijahs tâ: azzis affaroja, purns bij karsts, pee muttes rahdijahs puttas, lohpi mettahs gulleht un ne raudsija nei par stibbu, ja tohs gribbeja padsiht. Slimmiba tâ parahdijusees, ahtra nahwe schai steidsahs paktat lohpus nokaut. Kur pa mahjahm tâ notikke, fazzija: ganni fasohditi lohpu fasittufchi, talabbad lohps ne spehj zeltees; isfunnija gannus, steidsehs lohpan rihkli pahr-greest, gallu gabbalôs fazirst, un apehst. — Tas ne bij gudri darrihts. Gatta no tahdeem lohpeem warr buht funnim geld, bet ne zilwekam, jo tahdu lohpu gallu kas fehrgâs krittufchi lai laudis ehd kas eekahrojahs pehz melnas pumpas un zittahm kahdahm nahwigahm kaitehm. — Tâ teescham irr, talabb dasch labhs kas ne sunnaja ahtrumâ glahbschanu atrast pee daktera, irr mirris ar melnu pumpu. — Brihnumis irr kâ tahdu gallu warr ehst! Gatta spihd melgaina, silgaina, irr mihssta kâ wahrita gatta — un kas lohpu kahwis, kâ jel tas ne sunnahs ischekirt schi gatta effam no sprahgufcha lohpa? Brihnumis kâ tahdu gallu jel ehd! — Brihnumis — kahds tur brihnumis? Kam 2 ohrtis kabbatâ, eet sewim sakkî jeb tetteri no-pirkt, tam gudri runnaht. — Nabbagam kalpa wihram, kam til weens spohsch nobillis 10 grafchu gabbals wiffa naudas manta un weena gohws wiffu lohpu manta, un weens maises flairs un masa fahls faujina wifs irr fo ehst, tad tam ne buhs zittas mantas eedabbuht no sawa lohpa kâ ahdu, kahds tur brihnumis? — Sakkî fo patihf, paleeku pee tam, irr un paleek brih-

numis. Seewas un behrnu un paschu wesseliba woi ta naw wairak wehrta, nedf gattas gabbals? Schodeen gattas gabbalu rihkli un riht melnu pumpu peere, pee kahjas jeb rohkas — slihts rehkiminsch!

Ja nu pawiffam ne grihbi funnim doht ar-riht sawu lohpu, ja grihbi to labbaki pats paturreht, neween ahdu, bet ir gallu tad peenem mahzibu.

Ja kahda gohws tew tâ kâ sawada leekahs, un tu to talabbad nokauj, un nokahwis tai atrohri trummas pee plauschahm, jeb plauschas wiffai refnas, tad mirt ne mirsi tahdu gallu ehdis. Bet winnas gallu pahrdohdams, pee mannim to ne wedd. Wehdars naw manniin Deems, tahdu gallu ehst derdsahs zilwekam. Ja tahdu dabdu turri, kâ sakkî: lai derdsahs itt wifseem ehst, man jo wairak tad atliksees, tad ne leedsi tewim ehst. Bet ja lohps ahtrumâ paleek flims, ja tas ne ehd, ja padsiht ne laujahs, un zittadi tomehr lohps spirgts un tukls meesâs, tad ne kauj lohpu, bet zehrt ahderi, lai notekk pufs ohtra stohpa affinis, un eedohd lohpan 3 reis par deenu, katru reis buddeli ar uhdeni sawauktu ar labbu ehdama karroti salpetera, kamehr paleek ar lohpu labbaki. Peenem mahzibu lohps paliks wessals. Ne klauki bahbas kas sakkî: kad affinis tezejuschas lohpan, tad peens ne tekk. Kas tad — peens notruhks warr buht, bet lohps paliks wessels. — Nu tad fazzischu wehl ohtru reis: irr tewim lohps flims ar tahdu fehrgu, kâ peeminnejam, laid us mannu wahrdu lohpan pufs ohtra stohpus affinis un ne masak, un lohps paliks wessals. Lohpu kas us sprahgschanu, tam rihkli pagreesis, paturri ahdu, gallu ne pahrdohd, un ja beidsama flimmiba tam irr, fo peeminnejam, tad ne buht ne ehd to gallu, dabbusi melnu pumpu. To mahzija man rakstih Dr. Adolphi.

W. P.

P a h r z u f f u r u.

Brihnuma leeta gan irr, fo taggad zilweki wiffu bauda, un zil tablu zitti gahrđumi atnahk ar fuggeem, neween teem baggateem un kahrumneekem, bet arri maseem zilwekem. Neba peeteek ar to paschu gahrđu faldumu, fo muhsu bittes no seeđeem sawahk, un fo mehš wiffabus rahzius baudidami mannam. Zuffura wajaga, un pehz zuffuru un sihrupu behrni daschdeen nolaisahš, kad wezzaki no pilšfata pahrbrau. Dohmadams, ka jums buhs par patišchānu, es esnu usnehmees, pahz zuffuru jums isstahsiht.

Zuffuris irr eewahritas faldas fullas, kas zuffura needrös rohnahš. Zuffura needri aug fiktäs semmes us miklahm, treknahm weetahm, fur no falnas neko ne sinn, un tur tohp stahđiti un iskohpti. Indijeru semme, un tahš semmes kas widdus Amerikā, zuffura needreem panissam geldejas, un no turrenes pufšwahrihts zuffurs mums tohp ar fuggeem atraidihš. Bet fo gruhta irr zuffura needru iskohpschana! Neween dauds sweedri, bet arri dauds affinis tur flahđu lihþ, jo tee nabbagi melni wehrgi tohp itt neschehligi pee ta mohziti flahđu.

Tas prohti tā noteek: Kad widdus Amerikā kahšs kungs irr tahđu eeleejas semmi noyirziš, kas lohti trekna un mikla, tad rauga zilwekus to apstrahđahđ. Neba brihwneekus dabbu — darbs gruhts, un pelna masa, ja buhs kungam sawas intresses isđsiht. Tapehz tee kungi pehrkahš wehrgus, un schee tohp pahz juhru atwesti no Afrika semmes. Tee nabbagi melni pagani kas tur miht, jaw no eefahkta galla irr apradduschees sawā grehzigā niknumā, tohs eenaidneekus pahrdohđ sweschineekem, fo karra laikā dšihwus dabbu rohka. Kad nu Giropa semmes kuggineeki schahš mallas krasťus usgahje, un dauds sweschas leetas aiswedde, tad tee warreni itt skaidri par neeku leetahm, par krellehmi un spihđigahm pohgahm, ismitteja sawus wehrgus. Dielši, plintes, pulweri, un to breešnigu brandwihnu dabbutuschī pasihđ, wiinni itt traktā kahrumā eedegge, tahđas mantas no swescheem andelmanneem eedabbuht. Un schee

atkal mihli nehme tohs melnus wehrgus mittoščanā, jo manniĵa ka tee labbaki isturreĵa karstas semmes dšihwu. Tā nu Afrika semme no ta laikā muhschigi karri zehlahš, un zilweki tur tohp medđiti wehl wairak, kā pee mums sakkī. Grehšs grehku dšemde; kuggeneeki ar zilwekem andeledami, akmina firđi dabbuta; un Amerika semmes kungi, peewestus melnus wehrgus weenadi ween pirđdami tohs ne buht par zilwekem wairš ne turreĵa, bet kawe un nositte zil gribbeĵa. Tā tas irr gahĵis zaurus 300 gaddus! Un wehl muhsu laikšs, kad Engländeri, us Deewu, un us muhschigu fohđibu apdohmajuschī, tahđu besdeewigu andeli gribb atzelt, un siĵpri pahrwakte, arri ne kauj wairš ar melneem strahđneekem us semmehm tif breešmigi darriht: — deesgan irr andelmannu un kungu, kas wehl ne gribb wezzus grehkus atstahđ.

Bet zittu reiši jums wairak stahštišchu no tahđahm breešmahm. Taggad runnasim no zuffura needru kohpschanas.

Semme papreeksch ar rakšchānu jarohk, un skaidra jatihri no wiffahm faknehm un sahlehmi. Tā jaw pahrlėeku gruhta leeta tannis semmes, jo tur fiktā faulē wišs brihnum ahtri apaug. Kad nu semme gattawa un lihđsinata, tad zaurumi jarohk, fur zuffura needrus eesahđiht. Tas noteek pehz schnohri, weens zaurums taifni prett ohtru, im kates 2 pehđas plats il us kanti, arri wiffas pastarpas weenā dšichumā. To israhđu semmi usmett us tohm pastarpahm un apstahđa ar fihkahm faknehm. Geksch zaurumu dšikumeem tee zuffura needri eeleeđami, kad prohti tahš fihkas faknes irr isauguschas, un semme subdota un atkal usrahkta.

Zuffura needru stahđi ne nahk no fehklas, bet tohp nogreessi no nedru galleem, un aug bes faknes. Nogreesch gallus I pehđu garrus, mehrze uhđeni, un eeleeđ leetus laikā gullu eeksch zaurumeem, tad apberx ar semmi. Jo leetus lihšt, jo drihs isaug, bet ar weenu jarawe un jaaprohk. Us gaddu, jeb arri us II mehnescheem, needri isauguschī leeli un garrī, weetahm lihđs 20 pehđas augsti. Nu rauga, woi buhs eenahkuschī, tas irr, woi wiinnu ful-

las jaw labbas. Tad nahf tas leelafais darbs. Strahdneeki, wehrgi pa rindi ween tohp noliffti, fungi un usraugi ar neganti garrahm un leelahm abda pahagahm flahthu, un nu, lai nozehrt ar zirwjeem needrus! Zitti tuhliht needreem gallus nogreesch preefsch jauneem stahdeem, zitti fazehrt needrus gabbalos, zitti gabbalus seen buntos ar paschu needru lap-pahm, frau j rattos, un nowedd prohjam us sudmallahm. Saufas lappas tohp ugguni liktas, fallas lohpeem preefscha behrtas, kas no tahm drihs barrojahs.

Sudmallas irr masas wehja sudmallas, un newa dauds rittinu eekschâ. Weeni paschi driwp-ratti pagrohja trihs isgrohpetus rullus, kas weens eeksch ohtra eekerrahs. Tur nu starpâ tohp zukkura needru gabballi eebahsti, un tee tohs faspeesch un tâ fabehrsch, ka fulla isteff. Bet lai Decms sehlo, kad pirfsi starpâ nahf, tad tuhda lin ar rohku irr pagallam. Sullas isteff, un appafscha eeksch swinna rennehm tohp aisraiditas prohjam, diwreis zaur kohfa kahsteem iskahstas, un tad ohtrâ naimnâ eeksch leela katla eelaistas.

Tuhliht nu uswahra fullas eeksch neganta leeleem katleem. Peeleek kalkus, nosmelt tohs nelabbumus no wirfus, bet ne tauj nekad uswirt. Pa kahdu laifu par appafschu nolaisch eeksch zittu kasku, tur weenadi ween nosmelt puttâs lihds skaidras paleek, bet wehl ne tauj uswirt. Tad wehl fullas eeksch 4 katleem weenâ pehz ohtra tohp itt siipri uswahriras, un wehl ar weemu puttâs nosmeltâs. Ja newa tik skaidras palikkuschas kâ wajjaga, tad peelej kalka uhdeni, un tâ labbi eewahra, lihds fullas paleek beesas un bruhnas.

Nu tohp wahriras fullas atdsiffinatas. Tas tohp tâ darrihts: pee semmes irr leelas, bet ne pehdu augstas balles nolifftas. Tur eelaish un dikti ar krukkeh m apmaisa. Un brihnumâ! fullas faeet kohpâ, un paleek par pufesflapjahm gruschahm. Ohtrâ rihtâ, tahs paschas ar flauktawahm tohp aisnestas us zittu ehku prohjam, un leelas muzzâs eebehrtas. Schahm muzzahm

dibbens irr weetu weetahm isurbts, un ar needreem aislikts. Tur tee flapjumi wiffi iswelkabs zauri. Kad wairs ne teff, tad muzzenecks zittu dibbeni eeleek, aisfitt abbâs pusses, un nu lahde zukkuru eeksch fuggeem, un aiswedd prohjam.

Bet tas wehl newa tas skaidrs, balts zukkuris, ko mehs tehrejam; tas irr tas nekaidrs, bruhns, gruschains zukkuris, ko Muskobade fauz. Tee flapjumi, kas noteff kad zukkuris faeet irr fibrups, bet to newa wehrts tik tablu aisfuhliht, paschi to tehra, un pee brandwihna dedsmaschanas isbruhke lihds ar tahm nosmeltahm puttahm. Urri tee fabehrsti needru gabballi tohp fawahkti, faulê schahweti, un derr ko ugguni kurt. Bet wifs wahrischanas darbs tuhliht no weenas weetas jadarra, kad jaw needri famalti, jo zittadi fulla paleek skahba, un nefo wairs ne geld. J. R.

Tee f a s f l u d d i n a s c h a n a s.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts 2c. 2c. 2c., tohp no Jaun-Zelgawas aprinka teefas wiffi tee, kam kahdas parrabu prassischanas pee ta zittahrtiga Saules muishas mohderneeka Johrga Murascha buhtu, pahf kurra mantu konfurfe spreesta, usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas, diwu mehneschu starpâ no appafschrakstas beenas prohti lihds 18tu Janwar 1838, kas par to weenigu un islehgshanas terminu nolifft, woi paschi, jeb fur wehlehts, zaur weenekeem, arri kad wajjadstigs ar galwincekeem un pehrmindereem teefas laikâ peeschahs aprinka teefas peeteiktees sawas prassischanas isteift un peerahdiht, un tad teefas spreedumu sagaidiht, ar to peedraubeschanu, ka tee, kas ne peeteiktees, wehla wairs ne tiks klausiti. To buhs wehrâ nemt! Jaun-Zelgawâ. 18tâ November 1837. 3

(L. S.)
(Nr. 742.)

Kreisrichter, E. v. Beck.
H. Kupffer, Sekretêr.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts 2c. 2c. 2c., tohp no Wentespils aprinka teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassischanas pee tahs atskahstas mantas tahs nomirruschas Juliana Andreisohn, dsimmuschas Kleinschmidt buhtu, usaizinati, 17tâ Dezember s. g. preefsch pufedeenas Wentespils aprinka teefas naimnâ

atnahkt. Wentespils aprinka teeſa, 12tâ Novem-
ber 1837.

(Nr. 496.)

Kreisrichter, Grotthuß.

D. Michelfohn, Sekretêrs.

Wirkus muischas (Heiden) ſainneeka Wehrju In-
drika mahjâs melna muhle gohwâ peeklibbuse. Kam
ſchi gohwâ peederretu, teek usajinachts, 4 neddelu
ſtarpâ, prett barroschanas un zittu isdohschanu
atlibdsinaschanu to pretti nemt, ja libds ſchim laikam
ne peeteiktees, tad ſcho gohwi pee Wirkus pagasta tee-
ſas uhtruhpê pahrdohs. Skaidrakas sinas warr
pee Wirkus muischas waldischanas dabbut. Wir-
kus muischas pagasta teeſa, 6tâ November 1837. I

††† Friß Leinahrt, pagasta wezzakais.
(Nr. 108.) J. Herrmann, pagasta teeſas ffrihweris.

No Lindes pagasta teeſas tohp wiſſi parradu deweji
ta Lindes ſainneeka Laufasenneeku Zehkaba Draum-
mana, pahr kurra mantu parradu dehl konfurſe no-
ſpreesta, usajinati, libds 22tru Dezember ſ. g. ſcheit
peeteiktees, jo wehlaſ neweens wairs ne tapâ klau-
ſihts. Lindes pagasta teeſa, 19tâ Oktober 1837. I

Mahrtin Golowin, pagasta wezzakais.
(Nr. 106.) C. Grünthal, pagasta teeſas ffrihweris.

Zai nakti no 13tu us 14tu November Frank-ſeſ-
ſawas muischas ſainneekam 2 ſirgi no ſtalla isſagti,
prohti: 1) melni bruhns ſirgâ, 4 gaddus wezs, ar
beesahm krehpehm un plahnu aſti, kreisa kahja libds
pirmani lohzeelim balta, un ar ſchauru baltu ſrih-
pinu no puſſeperees libds purnam. 2) Dſeltenâs gaiſch-
puffis, 9 gaddus wezs, ar balti dſeltenahm kreh-
pehm, un ar maſu baltu appatu blekkiti peerê. Kaâ
ſchohs ſirgus usſihme jeb pahr winneem taiſiu ſinnu
bohâ, dabbohn 5 ſudr. rubl. pateizibas naudas. Frank-
ſeſſawas pagasta teeſa, 15tâ November 1837. I

††† Oberkas Jurre, peesehdetais.
Jolkmann, pagasta teeſas ffrihweris.

No Muhrumuischas pagasta teeſas tohp ſinnamu
darrihts, ka ta no Muhrumuischas waldischanas
aphtilata manta ta libdſſchiniga muischaskunga un
mohderneeka George Luppig, prohti: ſirgi, lohpi,
brauzamas teetas, gultu drahnas, wiſſadas pee nam-
na tureschanas wajjadſigas leetas, 3ſchâ Janwar
1838 uhtruhpê tiks pahrdohti; talabb teek wiſſi tee
luhgti, kam patiftu ko pirkt, peeminnetâ deenâ

preeksch puſſdeenas Muhrumuischâ ſanahkt. Muh-
rumuischas pagasta teeſa, 22trâ Novemb. 1837. 2

(L. S.)

J. Kaptein, pagasta wezzakais.

(Nr. 55.) Chr. Jakobſohn, pagasta teeſas ffrihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Dakter Adolphi kunga: pamahzſchana mohde-
reem, ka pee lohpu kohpſchanas buhs turretees, gaf-
tawu ceſectu warr dabbut pirkt pee 3

W. Pantenius,

Zelg. Latw. rihta mahzitaja.

Salbatâ no Zehkabu muischas Spurgu mahjahm
Dahwu Fahnim grahmata laidis. Zits atkal Aune
muischas waggarin Seffe. — Zits wehl: nodoht
Meſchamuischâ Ermanna Kungam Pilauslos meestâ,
ſemneekam Janne Ballodim. — Schihs grahn atas
gult pee mannim. 3

W. Pantenius.

Manna mehklebra ammata labbad, manni warrehâ
katrâ ſwehdeenâ jeb ſwehtku deenâ, weenu ſtundu
pehz deewakalpoſchanas, katrâ darba deenâ no pul-
ſten 8 libds 9, mannâ dſihwofli, 3h'es muischâ,
atraft. I

J. J. Brandt,

Auzes kirſpelles mehleris.

Zaur ſcho ſinnamu darru, ka es katru trefchdeen
un ſwehdeen pehz puſſdeenas mannâ dſihwes weetâ,
(Stabbes) Wigantes muischâ, eſnu atrohnamâ. I

C. W. Mahleke,

Sehpils kirſpelles mehleris.

Zai 25tâ Webruar 1838 tiks ſcheit krohgi wairak
ſohlitajeem us arrenti us weenu jeb us wairak gaddeem,
no Jahneem 1838, isdohti.

Kreuzburgê, Wittepskes Gubernementê, 9tâ No-
vember 1837. I

Peter von Drachenfels.

Pezh augſtakas pawehleſchanas zaur ſcho ſinnamu
darru, ka es ikkatru ſwehdeenu, trefchdeenu un zet-
tordeenu, ſawâs mahjâs ne tahtu no Wentespils pil-
les eſnu atrohnamâ.

Wentespilli 1mâ November 1837. I

Johann F. Bdhmer,

Wentespils kirſpelles mehleris.

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augſtas waldischanas puſſes: Hofraht von Braunschweig, grahm. pahrluhfotais.

No. 471.